

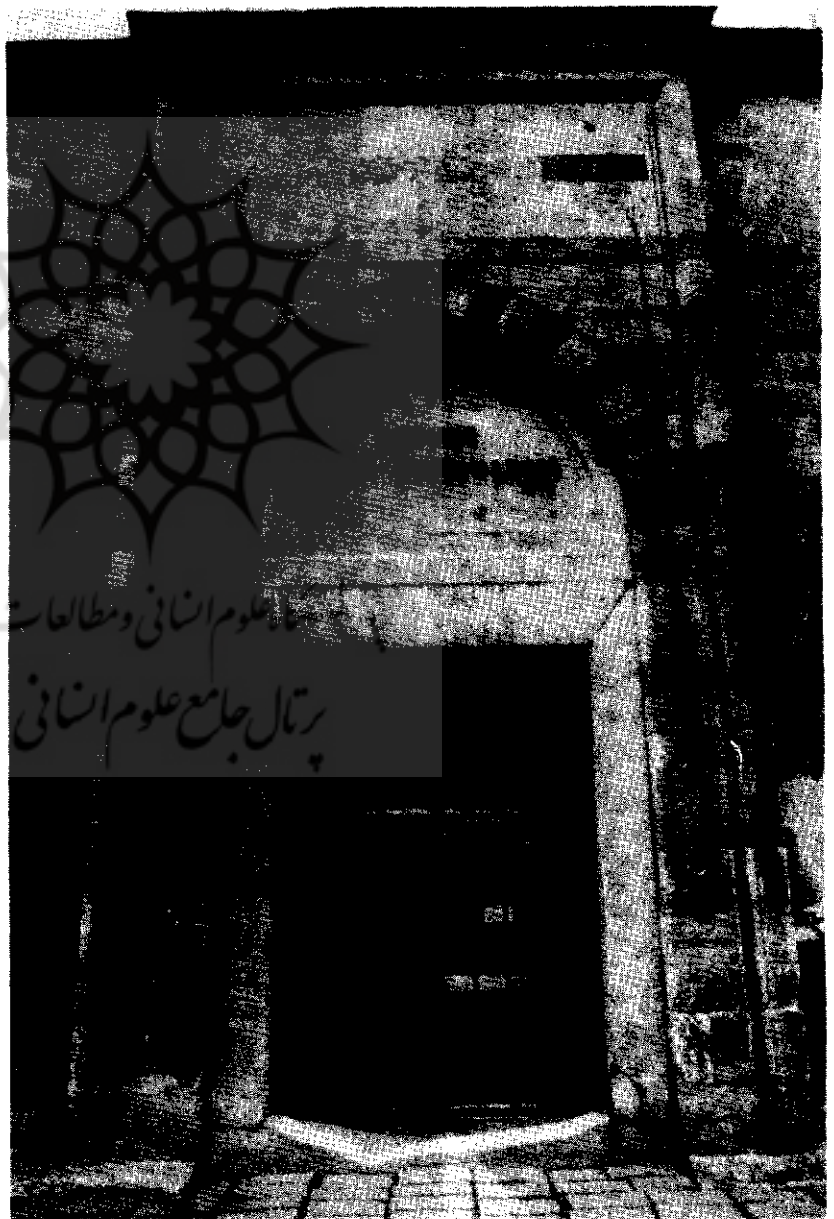
کتابخانه‌های کشور ترکیه

در سالهای اخیر در ترکیه توجهی خاص نسبت به کتابخانه‌ها به عمل آمده و در تجهیز و تقویت آنها کوشیده شده است. استقبال مردم از کتابخانه‌ها نیز افزایش یافته و عادت کتابخوانی رشد فزاینده‌ای یافته است. به عنوان مثال تعداد کتابخانه‌های عمومی که در سال ۱۹۸۴ از ۶۳۲ تجاوز نمی‌کرد، در سال ۱۹۹۱ به ۸۵۲ عدد رسیده و مجموع مواد موجود در این کتابخانه‌ها از ۶,۱۶۷,۷۷۵ جلد (در سال ۱۹۸۴) به ۸,۵۴۹,۱۹۶ جلد (در سال ۱۹۹۱) افزایش یافته است. افزایش مواد در کتابخانه ملی نیز چشمگیر است؛ به طوری که در عرض ۸ سال (از سال ۱۹۸۴ تا ۱۹۹۱) از ۶۹۴,۱۷۴ جلد به ۸۴۶,۴۴۵ جلد رسیده است.

این افزایش در مورد تعداد مراجعان کتابخانه‌ها نیز مشهود است. تعداد مراجعان به کتابخانه‌های عمومی که در سال ۱۹۸۴ بالغ بر ۱۵,۳۹۸,۲۴۲ نفر بوده در سال ۱۹۹۱ به بیش از ۱۸ میلیون نفر رسیده است. به همین ترتیب تعداد مراجعان کتابخانه‌های ملی نیز از ۱۹۲,۸۲۲ (در سال ۱۹۸۴) به ۲۴۱,۸۳۴ (در سال ۱۹۹۱) افزایش یافته است.

متأسفانه این رشد در مورد کتابخانه‌های کودکان صادق نیست. علاوه بر اینکه تعداد این کتابخانه‌ها از ۱۲۶ (در سال ۱۹۸۴) به ۱۰۰ (در سال ۱۹۹۱) کاهش یافته، تعداد مراجعان به این کتابخانه‌ها نیز از ۲,۱۵۱,۹۳۳ (در سال ۱۹۸۴) به ۱,۴۰۳,۷۶۸ (در سال ۱۹۹۱) تقلیل پیدا کرده است.

با اینکه آماری دقیق از کتابخانه‌های دانشگاهی و اختصاصی در دست نیست، افزایش نسبی در این کتابخانه‌ها نیز پدید آمده است. اهمیت و اعتبار کتابخانه‌های ترکیه بیش از هر چیز با آثار گرانبهای خطی آنها ارتباط دارد. اگر توجه شود که حدود ۱/۴ آثار خطی موجود در کتابخانه‌های ترکیه (که به هر صورت کمتر از دویست هزار نیست) به زبان فارسی بوده و فرهنگ و ادب بارور ایران اسلامی را منعکس می‌سازد آن وقت به اهمیت

استانبول، کتابخانه عمومی بورس، کتابخانه موزه آثار ترک-اسلامی، کتابخانه عمومی مغنیا، کتابخانه‌های قونیه، کتابخانه‌های اسکودان کتابخانه ملت،... مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

در این دفاتر همان گونه که در دفتر اول نیز ملاحظه می شود علاوه بر تاریخچه، به محتوای کتابخانه‌ها (بویژه به آثار خطی فارسی) اشاره شده، که بی شک توجه کتابشناسان ایرانی را جلب خواهد کرد.

نوع کتابهای موجود

نوع کتابهای موجود در یک کتابخانه با نوع آن کتابخانه بستگی دارد. با توجه به اینکه اغلب کتابخانه‌های مورد بحث ویژگی کتابخانه عمومی را دارند لذا طبق اصول جاری هرگونه مواد را در خود جای داده‌اند.

نوع کتابهای فارسی موجود

در کتابخانه‌های مورد نظر علاوه بر آثار خطی، تعداد محدودی از آثار مطبوع فارسی نیز وجود دارد که اغلب از طریق اهدا گرد آمده‌اند (کتابخانه ملی یکی از این کتابخانه‌هاست که تعدادی کتاب فارسی دارد).

رایزنی فرهنگی در سالهای اخیر تعدادی از آثار فارسی (شامل منابع مراجعه، داستان، ادبیات) به کتابخانه‌های اختصاصی گروههای زبان و ادبیات فارسی (در دانشگاههای آنکارا، استانبول، ارزروم و قونیه) اهدا کرده است.

علاوه بر کتابخانه‌های وابسته به گروههای آموزشی زبان و ادبیات فارسی که به هر نوع کتاب فارسی در زمینه ادبیات، فلسفه، جامعه‌شناسی، تاریخ و زبان‌شناسی احتیاج دارند، سایر کتابخانه‌ها بیشتر کتابهای مرجع، فرهنگها و دایرةالمعارفها را ترجیح می‌دهند.

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (ترکیه)

کتابخانه مهم و معتبر ترکیه (کتابخانه موزه توپقاپی سرای، کتابخانه سلیمانیه، کتابخانه موزه مولانا، کتابخانه دولتی بایزید) است، آماده گردیده و نسخه‌ای از آن به ایران ارسال گردیده است. در دفاتر بعدی که بتدریج آماده خواهد شد کتابخانه‌های معتبر دیگری چون کتابخانه ملی ترکیه، کتابخانه دانشگاه

این کتابخانه‌ها، که بعضی از آنها در نوع خود بی نظیر است پی خواهیم برد.

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آنکارا در جهت آشنا ساختن پژوهشگران ایرانی با کتابخانه‌های معتبر ترکیه به تحقیقی دست زده و به تهیه دفاتری در این زمینه آغاز کرده است. دفتر اول که حاوی معرفی چهار